

FENOMÉN POZDNÍ TRANSPOZICE V ČESKÉ REPUBLICE

Implementace evropského práva je nutnou podmínkou pro funkčnost evropské integrace. Zatímco ale normativní činnost vykonávají orgány Unie, provádění evropského práva je úkolem pro členské státy. Ty musí adekvátně uzpůsobit svůj právní řád a unijní pravidla účinně vymáhat. V případě směrnic je základní podmínkou jejich efektivity právě transpozice do národního právního řádu, což zpravidla znamená nezbytnost přijetí nové legislativy na národní úrovni.

Česká republika dlouhodobě patří mezi státy s vysokým podílem pozdně transponovaných směrnic Evropské unie. Přes obecně přijímané tvrzení, že viníkem těchto transpozičních selhání je Parlament České republiky, výzkum takové názory vyvrací. Přestože Poslanecká sněmovna je na vládě poměrně autonomní, její projednávání je zdlouhavé a jednací řad nabízí jen omezenou paletu nástrojů na usměrnění parlamentních deliberací, k transpozičnímu zpoždění dochází již na exekutivní úrovni. A to i přes to, že Česká republika má sérii robustních opatření pro zlepšení plánování implementačních prací, jež ale v praxi nejsou vymáhány.

Předkládaný výzkum vychází z údajů o legislativním procesu za tři volební období (2010-2021) a porovnává rychlost projednávání národní a implementační legislativy v českém prostředí. Tyto údaje srovnává s údaji Evropské komise a následně je ověřuje za pomoci polostrukturovaných rozhovorů s účastníky legislativních aktivit. Závěrem práce je zjištění, že k pozdní transpozice evropských aktů dochází zcela pravidelně a systematicky. Evropské tisky jsou v Parlamentu projednávány stejným způsobem jako neimplementační zákony a mají relativně nízkou prioritu. Jejich prioritní zařazení je závislé na politických obchodech a hrozba řízení pro porušení povinnosti je natolik všudypřítomná, že postrádá prvek naléhavosti. Evropská agenda je pro členy parlamentu vzdálená a ti navíc mají obavy, zda nedochází k nepřiznanému *gold-platingu*.

Klíčová slova: transpozice, směrnice, transpoziční deficit